1. 11. 2026
Atrium Žižkov

Prague Contemporary
Music Festival

Contempuls

NeoQuartet

1. 11. 2026
ATRIUM ŽIŽKOV

NeoQuartet

PROGRAM
20:30

1. **Luboš Mrkvička** (CZ):
   *String Quartet, Part A**

2. **Ernst Helmuth Flammer** (D)**:**
   S*tring Quartet No. 3*

3. **Tiina Myllärinen** (FI)**:**
   „SMOOTH OUT" String Quartet No. 3

4. **Tomasz Prasqual** (PL):
   String Quartet No. 3

5. **Johannes Kalitzke** (D):
   Europe

* světová premiéra, objednávka festivalu Contempuls

NeoQuartet

Karolina Piątkowska-Nowicka: 1. housle
Paweł Kapica: 2. housle
Michał Markiewicz: viola
Antoni Majewski: violoncello

Polské smyčcové kvarteto NeoQuartet se specializuje na interpretaci soudobé hudby. Patří k nejaktivnějším evropským souborům v oblasti nové hudby a pravidelně koncertuje na prestižních festivalech v Evropě, Číně, Jižní Koreji, Japonsku a USA. Často propojuje klasický zvuk s vizuálním uměním, moderním tancem a elektronikou. Kvartet nahrál deset alb pro polská, německá, řecká a americká vydavatelství, je držitelem Pomořanské umělecké ceny za rok 2018 a získal několik nominací na cenu Fryderyk. Od roku 2012 organizuje v Gdaňsku festival NeoArte – Synthesizer of Arts, zaměřený na popularizaci soudobé tvorby, pořádání masterclassů a objednávání nových skladeb od polských i zahraničních autorů. Od roku 2026 se NeoQuartet stane na období tří let novým rezidenčním ansámblem festivalu Contempuls, pro který každoročně nastuduje novou kompozici objednanou u českého autora.

Luboš Mrkvička

Luboš Mrkvička je od roku 2006 pedagogem na katedře skladby HAMU, kde vyučuje skladbu a teoretické předměty zaměřené na kompoziční techniky hudby 20. století. Od roku 2006 též působí jako učitel skladby na New York University v Praze. Po třech letech studií na Státní konzervatoři v Praze ve třídě Bohuslava Řehoře studoval na HAMU u Milana Slavického a Marka Kopelenta (doktorát 2009). Během svých studií vedle řady různých kompozičních workshopů absolvoval studijní stáž na Royal College of Music v Londýně u Davida Sawera. Pohybuje se výhradně v oblasti čistě instrumentální hudby, píše pro různá nástrojová obsazení od sólových skladeb a malých komorních seskupení po velké orchestry. Stylově vychází z tradice strukturalistické, konstruktivistické avantgardy druhé poloviny dvacátého století.

Jeho skladby jsou prováděny předními českými ansámbly specializovanými na soudobou hudbu (Ostravská banda, Brno Contemporary Orchestra, Berg Orchestra, MoEns), stejně jako světově proslulými ansámbly a sólisty (Klangforum Wien, Xasax Saxophone Quartet, Ian Pace, Satoko Inoue). V roce 2019 jeho skladba *For Large Ensemble, Part D* (objednaná Pražským jarem a poprvé uvedena souborem Klangforum Wien s dirigentem Basem Wiegersem) získala ocenění „Trochu nižší C4" (nejlepší skladba zkomponovaná českým skladatelem v roce 2018).

String Quartet, Part A (2026)

světová premiéra

Skladba vznikla pro NeoQuartet na objednávku festivalu Contempuls

Dramaturgický aspekt kompozice mě nikdy příliš nezajímal – účelové zacházení s napětím, kontrastem či očekáváním považuji za nesvrchované, povrchní a nezajímavé. Zároveň ale nejsem schopen začít psát novou skladbu, aniž bych ji dokázal uchopit jako celek – nápad na ni se u mě v podstatě rovná celkové představě hudebního materiálu proměňujícího se v čase.

Potřeba jasného směřování a současně nechuť k dramaturgickému zacházení s hudebním vývojem mě v minulosti vedly k přehledným a jednoduchým procesuálním formám. Postupem času jsem ale začal být čím dál více nespokojen s předvídatelností, kterou s sebou takové kompozice nesou. Třebaže jistá předvídatelnost, tedy povědomost či obeznámenost, je nezbytná jak pro skladatele, tak pro posluchače, o interpretovi ani nemluvě, může být zároveň příčinou nudy a nezájmu. Zásadním impulsem k napsání nového smyčcového kvartetu, první mé skladby komponované pro toto nástrojové obsazení, bylo nalezení způsobu, jak propojit jasné směřování s nepředvídatelností – zachovat logiku procesu a zároveň do něj vnést moment překvapení.

Ernst Helmuth Flammer

Ernst Helmuth Flammer se narodil v roce 1949 v Heilbronnu. V letech 1969 až 1972 studoval matematiku a fyziku; poté hudební teorii, hudební vědu, dějiny umění a filozofii. Od roku 1976 studoval kompozici u Klause Hubera, Briana Ferneyhougha a Paula-Heinze Dittricha. Od roku 1977 pravidelně publikuje články o Nové hudbě, její estetice a filozofii a podílí se také na knižních projektech.

Od roku 1980 působí Flammer jako skladatel ve svobodném povolání. Pravidelně také pořádá hostující přednášky, tvoří pro rozhlas a zasedá v porotách. V letech 1985–1987 byl uměleckým ředitelem festivalu Ensemblia v Mönchengladbachu a ve stejné funkci působil v letech 1985–1990 i v souboru ensemble recherche ve Freiburgu. V roce 1993 založil v Heilbronnu Mezinárodní klavírní fórum…*antasten*…, dosud světově unikátní festival nové klavírní hudby, který se konal jako bienále až do roku 2003.

Ernst Helmuth Flammer je držitelem cen a ocenění z Baden-Badenu, Drážďan, Freiburgu, Hannoveru, Paříže, Parmy, Říma a Stuttgartu a obdržel řadu skladatelských zakázek v Německu i v zahraničí. Jeho díla byla premiérována na mnoha festivalech a uvedena či nahrána všemi národními i mnoha mezinárodními rozhlasovými stanicemi. Jeho tvorbu mapují nahrávky

vydavatelství WERGO a NEOS a také rozsáhlý varhanní cyklus superverso vydaný labelem ORGANUM CLASSICS.

String Quartet No. 3 (1985)

Flammer ve svém třetím smyčcovém kvartetu staví přísnou architektonickou formu, aby ji záměrně zastřel simultánním vrstvením různých časových rovin, z nichž každá plyne odlišnou rychlostí. Tím vzniká strukturální komplexita, která záměrně uniká bezprostřednímu poslechu.

Smyčcový kvartet no. 3 navíc definitivně uzavírá jedno z Flammerových tvůrčích období. Autor k dílu přistupuje skrze to, co sám považuje za „královskou disciplínu" hudebních žánrů, a využívá jej k dosažení nejvyšší estetické kvality uměleckého vyjádření. Tímto krokem zcela odmítá hudební postupy podléhající duchu doby, zaměřené čistě na kvantitu. Kompozice *Smyčcového kvartetu č. 3* je naopak ryze heterogenní a diskontinuální, nikoliv lineárně redundantní. Veden paradigmatickým příkladem Beethovenovy *Velké fugy* formuje Flammer tento kvartet jako empatický a hluboce promyšlený hudební diskurz.

Tiina Myllärinen

Tiina Myllärinen (nar. 1979) skládá hudbu, která bývá označována jako vesele zvídavou a originální. Zkomponovala řadu orchestrálních, sborových, komorních i sólových skladeb a experimentuje s elektroakustickou hudbou a videem. V poslední době se začala zajímat o využití různých akustických jevů, zejména rezonance a dozvuku. Za smyčcový kvartet *(Bad) Dreams come true* získala v roce 2023 ocenění „Současný skladatel roku" od Asociace finských hudebních vydavatelů. Skladatelka též obsadila druhé místo v londýnské soutěži o Cenu Ivana Juritze pro rok 2024 s komorní skladbou *Delante–Detrás*. Mimo Finsko byla její díla uvedena ve Spojených státech, Japonsku, Itálii, Španělsku, Anglii, Rakousku, Německu, Polsku, Litvě, na Islandu a v Norsku.

„SMOOTH OUT" String Quartet No. 3 (2026)

„Byla jsem opravdu šťastná, že mohu svůj třetí smyčcový kvartet napsat pro NeoQuartet, se kterým mi bylo velkým potěšením spolupracovat už na svém druhém kvartetu Daydreams (2025). Ve všech třech svých kvartetech jsem chtěla prozkoumat možnosti využití různých akustických jevů, a to bez jakýchkoli úprav akustiky koncertního prostoru. V prvním kvartetu jsem se například snažila vytvořit dozvuk připomínající katedrálu a podvodní akustiku. Na těchto akustických vlastnostech je pro mě zajímavé to, že hudbě dodávají nejrůznější atmosféry a pocity.

Skladba Smooth out odkazuje ke skladbě Alvina Luciera *I am sitting in a room*. Tato skladba, patřící mezi přelomová díla dvacátého století, stojí na jednoduchém principu. Skladatel čte předem daný text, jeho hlas je nahráván na jeden rekordér. Po přečtení se záznam přehraje, zatímco druhý rekordér opět nahrává odraz předchozího záznamu v téže místnosti. Tento proces střídavého nahrávání a přehrávání z jednoho rekoréru na druhý se opakuje tak dlouho, dokud se rezonanční frekvence daného prostoru samy nezesílí. To způsobí, že mluvené slovo postupně zaniká a na konci už slyšíte jen přirozené rezonanční frekvence místnosti artikulované steží rozpoznatelným obrysem původní řeči.

V této skladbě se snažím zvukově napodobit ten samý proces. Zanalyzovala jsem, co se v Lucierově skladbě děje, a tyto procesy se snažím napodobit tím, že je do své skladby vkomponovávám bez použití jakékoli elektroniky nebo reproduktorů. Snažím se dosáhnout stejných změn ve výškách tónů, rytmu a rezonanci, jaké rezonanční frekvence způsobily v Lucierově řeči.

Zpočátku je můj vlastní hudební materiál slyšet v původní podobě. Pak se ale krůček po krůčku jeho obrysy zjemňují a detaily se rozmazávají, jak se rezonanční frekvence imaginárního prostoru zesilují. To se děje tak dlouho, až nakonec slyšíme pouze rezonanční frekvence a z původní hudby zbývá už jen rytmus. Během tohoto procesu se disonance slévají do konsonancí a rychle tepající rytmy se zjemňují v pomaleji se měnící, klidné rytmické struktury.

Lucier říká, že tento proces provádí „…ani ne tak jako demonstraci fyzikálního faktu, ale spíše jako způsob, jak vyhladit [smooth out] případné nepravidelnosti mé řeči." Anglický výraz „smooth out" zároveň znamená odstranit překážky či vyřešit problémy, a tím nějakou situaci usnadnit (urovnat). Názvem Smooth out odkazuji na přání a potřebu dnešních lidí – aby někdo „vyhladil" a urovnal všechny naše problémy, všechny války, klimatické změny a obtížné situace, kterým musíme každý den čelit. Bylo by skvělé na to všechno prostě zapomenout a být šťastný. Tak to ale bohužel nefunguje."

Dílo vzniklo na objednávku pro soubor NeoQuartet, jemuž je také věnováno, a bylo financováno z prostředků nadace Madetoja Foundation.

Tomasz Prasqual

Tomasz Prasqual je skladatel, klavírista, dramaturg a umělecký výzkumník působící v Kolíně nad Rýnem a Istanbulu. Jeho autorské portfolio zahrnuje deset oper i orchestrální, komorní a elektronickou hudbu.
Prasqual působil jako dramaturg na festivalu Ruhrtriennale a jako umělecký expert v rámci programu SciArt Evropské komise. Je rovněž členem vedení organizace ON – Neue Musik Köln, kde má na starosti programový rozvoj.
Ve své tvorbě se zaměřuje na současné hudební divadlo, vztahovost, prostorovost, intimitu a interakci mezi lidským tělem, technologiemi a sociálními systémy.

Gay Loneliness – String Quartet No. 3 (2026)

Skladba *Gay Loneliness* vychází z eseje Michaela Hobbese The Epidemic of Gay Loneliness (Epidemie osamělosti gayů), který zkoumá zarážející paradox: navzdory obrovskému pokroku ve společenském přijetí a formálněprávní rovnosti zůstávají osamělost, izolace a emoční strádání pro gaye i nadále trvalou zkušeností. Kvartet k tomuto stavu nepřistupuje jako k pouhému tématu k ilustraci, ale spíše jako k poli vztahů: mezi touhou po intimitě a strachem z odhalení, mezi blízkostí a izolací, mezi sounáležitostí a odlišností.

Hudba se odvíjí prostřednictvím mikroprocesů a nestabilních vztahů mezi čtyřmi nástrojovými těly, přičemž prochází momenty blízkosti, tření a rozpadu. Kvartet se stává prostorem pro vyjednávání intimity: pospolitost dočasně vzniká, proměňuje se a znovu se vytrácí. Čtveřice nástrojů zůstává zcela samostatnými těly, která se k sobě snaží přiblížit, aniž by však kdy rozpustila svou vlastní oddělenost.

Dílo si zároveň klade otázku, zda může být osamělost něčím víc než jen ránou a zda se odlišnost a samota nemohou stát také zdrojem odolnosti, něhy a nových forem intimity.

Johannes Kalitzke

Johannes Kalitzke se narodil v roce 1959 v Kolíně nad Rýnem, kde studoval chrámovou hudbu, hru na klavír u Aloyse Kontarskyho, dirigování u Wolfganga von der Nahmera, skladbu u Yorka Höllera. Elektronickou hudbu studoval v pažížském IRCAMu, kde byl žákem Vinka Globokara, a současně v Kolíně nad Rýnem u Hanse Ulricha Humperta.

V roce 1991 se stal uměleckým ředitelem a dirigentem souboru Ensemble MusikFabrik, který spoluzakládal. Od té doby pravidelně hostuje u významných hudebních těles (Klangforum Wien, Collegium Novum Zürich, Ensemble Modern) i u mnoha symfonických orchestrů (včetně Symfonického orchestru Severoněmeckého rozhlasu, Symfonického orchestru BBC, Symfonického orchestru Bavorského rozhlasu a Mnichovské filharmonie). Má za sebou také řadu operních produkcí, absolvoval turné po Rusku, Japonsku a USA a jeho činnost coby interpreta klasické a současné hudby dokumentuje celá řada vydaných CD. Jako skladatel obdržel celou řadu zakázek na opery i orchestrální díla. V současnosti se zaměřuje mimo jiné na orchestrální hudbu k expresionistickým němým filmům, a to např. na zakázku pro Wittenské dny nové komorní hudby a festival Korutanské léto.

Johannes Kalitzke je držitelem mnoha ocenění, včetně Ceny Bernda Aloise Zimmermanna města Kolína nad Rýnem a stipendia pro pobyt ve Villa Massimo v Římě (2003). Od roku 2009 je členem berlínské Akademie umění a od roku 2015 zasedá v Bavorské akademii krásných umění v Mnichově.

Europa (2025)

pro smyčcové kvarteto a elektroniku (k filmu Stefana a Franciszky Themersonových z roku 1931)

Krátký snímek „*Europa*“ od Stefana a Franciszky Themersonových (1931) je pozoruhodná čtrnáctiminutová němá filmová koláž kontrastních vizuálních kompozic, která v naturalistických i abstraktních sekvencích zachycuje stav mysli naší západní civilizace. Lidské tělesné funkce zde slouží jako prostředek k vyobrazení války, masové výroby, technologické nadvlády a přírodních katastrof. Celé dílo je rozděleno do krátkých kapitol, které drží pohromadě prostřihy bušícího srdce.

V mé představivosti zvukové plochy smyčcového kvarteta kongeniálně doplňují tyto miniatury rychle se střídajících snových obrazů. Ve spojení s elektronickou stopou, která je založena na modifikovaných zvucích smyčců a konkrétních zvucích z okolního prostředí, vzniká fúze přírodních a mechanických procesů. Výsledkem jsou nadějeplné i destruktivní reflexe odvíjející se od zvuku tlukoucího srdce – přesně tak, jak to činí samotný film.

za podpory:

Ministerstvo kultury

Státní fond kultury ČR

CALQ Conseil des arts et des lettres du Québec

partner osa

Velvyslanectví Polské republiky v Praze

Polský Institut Praha

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

STOART Współfinansowano ze środków ZAW STOART

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

Spolufinancováno z prostředků ministra kultury a národního dědictví Polské republiky z Fondu na podporu kultury v rámci programu „Skladatelské zakázky“, realizovaného Národním institutem hudby a tance.

mediální partneři:

Vltava Český rozhlas

HIS VOICE

czech music quarterly